

Ny og indsigtsfuld bog om læsevanskeligheder

Af: Pia Weise Pedersen

Carsten Elbros bog henvender sig især til alle, der beskæftiger sig med ordblindes og andres læsevanskeligheder. Andenudgaven er forbedret og opdateret, men formålet er det samme som med førsteudgaven: at formidle den nyeste forskning om ordblindes vanskeligheder.

bogen "Læsevanskeligheder" giver læseren en grundig indsigt i, hvad ordblindhed er, og at ordblindhed findes i mange forskellige former. Læsevanskeligheder dækker over vanskeligheder med at læse de enkelte ord og vanskeligheder med sprogforståelse i læsning.

Læsevanskeligheder er et alvorligt handicap, især i en rig skriftkultur som det danske samfund. Vi har tårnhøje forventninger til den enkeltes læsefærdigheder, og den læsehandicappede er begrænset i sin dagligdag og personlige udvikling.

Undersøgelser fra 1998 og 2012 viser tilbagegang i de voksnes læsefærdigheder, hvilket er en international tendens. Voksne uden uddannelse efter skolegangen har langt oftere læsevanskeligheder end andre. Det skyldes især, at unge vælger uddannelse efter deres læseniveau. Voksne med et stort ordforråd, som blandt andet erhverves gennem læsning, stiller større krav til sig selv i uddannelse og erhverv end voksne med mindre ordforråd. Desuden har voksne med kort skolegang noget oftere læsevanskeligheder end voksne med lang skolegang. Man ved også, at ældre voksne gennemgående læser dårligere end yngre. Endvidere har arbejdsløse oftere læsevanskeligheder end beskæftigede. Læsevanskeligheder får derfor betydning for den personlige indkomst.

Vanskeligheder i sprogforståelsen er især udbredt blandt elever med dansk som andetsprog, men problemet er langt fra begrænset til den gruppe. Problemer med sprogforståelsen bliver alt for ofte opdaget meget sent i skoleforløbet.

Forfatteren Carsten Elbro har undersøgt, hvordan man kan afhjælpe elevers læsevanskeligheder, så de ikke får lov til at brede sig til hele livet. Elever med læsevanskeligheder bliver ofte udsat for opgaver, der er alt for svære. De sidder med tekster, hvor de ikke kan læse mange af

ordene rigtigt, uanset hvor lang tid de bruger på opgaven. Det giver nederlag og ulyst til at læse. Undervisningen skal bygge på opgaver, som eleven kan klare. Alle elever skal have oplevelse af succes uden overmenneskelige anstrengelser. For at imødekomme det må læreren tilrettelægge undervisningen efter den enkelte elevs færdigheder i læsning.

I bogen findes en tegning, som viser, hvordan den ordblinde kommer i vanskeligheder med at lære at bruge skriftens lydprincip til at læse ord og tekster. Undersøgelsen fokuserer på tre færdigheder som forudsætning for læseforståelse: afkodning af ord og som hjælp til dette lydprincippet og sprogforståelsen.

Bogen kommer således ind på, hvordan læreren kan identificere elever med læsevanskeligheder. Det handler om at undersøge og vurdere elevers færdigheder i at afkode skrevne ord. Nogle af de vigtigste kendetegn ved ordblindhed er problemer med at lære sig skriftens lydprincip.

Test af ordblinde skal starte tidligt. Det kan være ved en formodning om ordblindhed ved ordblindhed i nærmeste familie, eller når mistanke om ordblindhed kan begrundes med langsom talesprogsudvikling og vanskeligheder med sproglyde. Arbejdet i forhold til ordblindhed kan således påbegyndes meget tidligt i skoleforløbet.

Undersøgelserne i bogen viser, hvor stort problemet er, og hvor nødvendigt det er, at man sætter tidligt ind. Det stiller store krav til pædagogen og/eller underviseren, som skal opspore de ordblinde tidligt.

Bogen er meget velegnet til en studiekreds. Der er masser af viden i bogen, som er svær at bearbejde alene. Bagerst i bogen findes spørgsmål og forslag til aktiviteterne til de fleste kapitler. Der er endvidere en omfattende litteraturliste og et hjælpsomt stikordsregister samt et bilag med den anvendte lydskrift. I bogen findes der også opdaterede afsnit om social arv, materiale om læsevanskeligheder ved digitale tekster og it-støtte.

Læs anmeldelsen af første udgave her.

Fakta

Titel

Læsevanskeligheder 2. udgave

Forfatter

Carsten Elbro

Pris

325

Sider

350

Forlag

Hans Reitzels Forlag